

Uitvoeringsregels bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen ISD BOL 2014

[Deze bekendmaking is slechts een tekstplaatsing. De bekendmaking van de oorspronkelijke publicatie is niet te achterhalen.]

Inleiding

In deze notitie wordt onder duurzame gebruiksgoederen verstaan: gebruiksgoederen met een duurzaam karakter die behoren tot de gebruikelijke inventaris van een woning. Met overige inrichtingskosten worden de kosten van inrichting bedoeld die niet zien op duurzame gebruiksgoederen, zoals verf en behang.

Onderstaande uitvoeringsregels zijn bedoeld voor bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen. De noodzaak van aanschaf/vervanging van duurzame gebruiksgoederen wordt in de regel vastgesteld aan de hand van een huisbezoek.

1.1. Algemene regel bijzondere bijstand duurzame gebruiksgoederen

De kosten voor de aanschaf, reparatie en/of vervanging van duurzame gebruiksgoederen behoren tot de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan, waarin voorzien kan worden vanuit het aanwezige vermogen, een inkomen ter hoogte van de bijstandsnorm en de langdurigheidstoeslag. Hieruit volgt dat geen bijzondere bijstand wordt verleend voor duurzame gebruiksgoederen.

Toelichting: hoofregel t.a.v. aanvragen voor bijzondere bijstand voor inrichtingskosten is: geen verstrekking van bijzondere bijstand. De kosten van woninginrichting worden tot de algemeen voorkomende noodzakelijke kosten van het bestaan gerekend. Deze kosten dienen dan ook in beginsel te worden bestreden uit het inkomen, hetzij door middel van reservering vooraf, hetzij door middel van gespreide betaling achteraf. Indien de belanghebbende ten minste beschikt over een inkomen op het niveau van het sociaal minimum, dus ook indien hij een uitkering algemene bijstand ontvangt, wordt in principe voldoende ruimte in het inkomen aanwezig geacht om voor de kosten van noodzakelijke inrichtingskosten c.q. duurzame gebruiksgoederen te reserveren.

Bijzondere bijstandsverlening is niet mogelijk, tenzij de kosten noodzakelijk zijn als gevolg van bijzondere omstandigheden in het individuele geval, die ertoe leiden dat de kosten niet uit het inkomen en de aanwezige draagkracht kunnen worden voldaan. Andere bijkomstigheid is dat de verlening van bijzondere bijstand voor incidentele woonkosten in beginsel pas aan de orde is wanneer belanghebbende vanwege bijzondere omstandigheden niet heeft kunnen reserveren voor de betreffende kosten.

Verder ligt hier ook duidelijk een relatie met de langdurigheidstoeslag. Aan de bijstand ligt het uitgangspunt ten grondslag dat het normbedrag, dat is bedoeld ter voorziening in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan met inbegrip van de component reservering, in beginsel toereikend is. Toch kan de financiële positie van mensen die langdurig op een minimum inkomen zijn aangewezen, onder druk komen te staan als er na verloop van tijd geen enkel perspectief lijkt te zijn om door inkomen uit arbeid het inkomen te verhogen. Om die reden is bij de invoering van de WWB in 2004 de langdurigheidstoeslag in het leven geroepen. De langdurigheidstoeslag is met name bedoeld om vervangingsuitgaven te doen (van bv. duurzame gebruiksgoederen). Bij de beoordeling van een aanvraag bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen, zal derhalve de toekenning van een langdurigheidstoeslag betrokken moeten worden.

Bijzondere bijstand wordt in beginsel om niet verleend, conform artikel 48 lid 1 WWB. In afwijking hiervan bepaalt artikel 51 lid 1 WWB dat bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen kan worden gegeven in de vorm van een geldlening, borgtocht of als een bedrag om niet. Voor wat betreft de vorm van de bijzondere bijstand geldt de volgende voorkeur: 1. borgtocht bij een geldlening via de normale kredietverlenende instanties als vaststaat dat, zonder optreden van de bijstand als borg, de lening door de kredietverlenende instelling niet zal worden verstrekt. 2. leenbijstand. 3. bijstand om niet.

De wetgever acht deze volgorde aangewezen omdat ook de aanschaf en vervanging van gebruiksgoederen met een duurzaam karakter tot de algemeen voorkomende noodzakelijke kosten van het bestaan behoren.

Allereerst dienen de volgende vragen beantwoord te worden:

- * Is er sprake van een (wettelijke) voorliggende voorziening? Dit zijn met name de Zorgverzekeringswet (Zvw) en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO).
- * Is de gevraagde voorziening uitstelbaar? (bijvoorbeeld nog een jaar langer met de vloerbedekking doen en een jaar langer reserveren).
- * Hoe hoog zijn de noodzakelijke kosten? Zijn de noodzakelijke kosten hoger dan de vastgestelde reserveringscapaciteit en/of draagkracht?
- * Is er sprake van tekortschietend besef van eigen verantwoordelijkheid?

Indien bovenstaande vragen met nee beantwoord worden, dan volgt onderstaande prioriteitenvolgorde.

2. Afwegingskader ISD BOL bijzondere bijstand duurzame gebruiksgoederen

Voor ISD BOL geldt onderstaande volgorde in de afweging of er bijzondere bijstand voor inrichtingskosten wordt verstrekt -indien is vastgesteld dat het gaat om noodzakelijke kosten- namelijk:

Stap 1: Hoofregel: geen bijzondere bijstand

- 1.1 Geen bijzondere bijstand voor inrichtingskosten indien belanghebbende heeft kunnen reserveren en er geen sprake is van bijzondere omstandigheden. Het vrij te laten vermogen zoals bedoeld in artikel 34 lid 3 WWB wordt voor de kosten, zoals bedoeld in deze notitie, niet vrij gelaten. Dit betekent dat bij een positief saldo op de bankrekening(en), er géén bijzondere bijstand wordt verstrekt. Hierbij wordt uitgegaan van 1 maand normbedrag uitkering + benodigde bedrag. Indien dit saldo (of hoger) op de gezamenlijke bankrekening aanwezig is: geen bijzondere bijstand. De klant moet hiertoe bankafschriften overleggen.
- 1.2 Geen bijzondere bijstand indien belanghebbende in hetzelfde kalenderjaar een langdurigheidstoeslag heeft ontvangen, waaruit de betreffende kosten betaald kunnen worden.
- 1.3 Geen bijzondere bijstand indien belanghebbende gebruik kan maken van een voorliggende voorziening, namelijk instanties die gratis huisraad verstrekken, zoals het Consuminderhuis, St. samen delen en de Vincentiusvereniging. Deze mogelijkheden om gratis huisraad te verkrijgen, gelden derhalve als een voorliggende voorziening voor de bijzondere bijstand. Met de gemeenten en de instanties zelf zullen hieromtrent nog afspraken gemaakt worden (voordat het DB hieromtrent een besluit neemt).
Met de betreffende instanties worden afspraken gemaakt over verwijzing en terugkoppeling (bv. als de betreffende huisraad niet voorradig is).

Stap 2: Gebruik maken van tweedehands-voorzieningen

Indien de optie 1.1 t/m 1.3 niet mogelijk zijn, dan kan gebruik gemaakt worden van verstrekkers van 2e hands goederen. Belanghebbende wordt derhalve verwezen naar instanties die tweedehands huisraad aanbieden, zoals de RD4, Kringloopwinkels, etc. In principe kunnen de kosten hiervan uit het beschikbare inkomen worden voldaan. In geval van bijzondere omstandigheden kan bijzondere bijstand verstrekt worden voor de feitelijke kosten (uiteeraard indien het noodzakelijke kosten betreft).

De klant dient aan te tonen dat de opties van gratis en tweedehands spullen serieus is bekeken en niet (volledig) kunnen voorzien in de aanschaf/vervanging van de benodigde duurzame gebruiksgoederen. Voordeel van deze werkwijze voor de klant: geen/lagere kosten voor de inrichting c.q. een lagere lening bij de KBL.

Voordeel van deze werkwijze voor ISO BOL: geen aanvraag bijzondere bijstand danwel lagere kosten bijzondere bijstand.

Deze werkwijze past ook in de nieuwe werkwijze t.a.v. "eigen kracht": klanten worden uitgenodigd om zelf op te zoek te gaan naar een oplossing en pas als dat niet lukt bij de overheid aan te kloppen voor een oplossing. Dit zet klanten in hun eigen kracht.

Stap 3: Lening, borgstelling, geldlening

- 3.1. Indien bovenstaande stappen 1 en 2 niet mogelijk zijn, dan kan belanghebbende zich wenden tot de Kredietbank Limburg voor een lening.
- 3.2. Indien een lening bij de KBL alleen mogelijk is met een borgstelling, dan kan ISO BOL hiertoe een borgstelling verlenen (zie hiertoe vastgestelde beleid borgstelling KBL). Er bestaat slechts aanleiding voor het verlenen van borgtocht, indien vaststaat dat de lening, zonder optreden van de bijstand als borg, niet zal worden verstrekt.
- 3.3. Indien opties 3.1 en 3.2 niet mogelijk zijn, dan kan de bijzondere bijstand in de vorm van een geldlening worden verstrekt. Wel dient vast te staan dat de belanghebbende de benodigde geldlening niet kan krijgen via de normale kredietverlenende instanties, waaronder de KBL (optie S en 6). Een lening bij een kredietverlenende instantie geldt immers als voorliggende voorziening.

Stap 4: Bijzondere bijstand om niet

Als laatste optie kan de bijzondere bijstand om niet worden verstrekt.

Indien het komt tot verstrekking van bijzondere bijstand om niet, dan wordt de hoogte van de vergoeding bepaald aan de hand van de NIBUD prijzengids. Maximaal wordt een bedrag toegekend van 75% van het bedrag dat het NIBUD per huishoudtype als noodzakelijk aangeeft.

NB: gebleken is dat de bedragen die het Nibud hanteert hoog zijn. Er zijn -in elk geval t.a.v. inrichtingskosten- veel goedkopere opties. Daarom is gekozen voor een percentage van de Nibud-bedragen. V.w.b. het percentage is aansluiting gezocht bij de gemeente Heerlen.

Een combinatie van bovenstaande opties is ook mogelijk (ivm verkrijgbaarheid van specifieke spullen via de opties 3 en 4). Bijvoorbeeld: een bed kan via optie 3 worden verkregen. Voor de eettafel is optie 4 aan de orde. Voor de overige huisraad is optie 5 aan de orde.

Deze regels zijn ook van toepassing op aanvragen bijzondere bijstand voor inrichtingskosten voor nieuwkomers. Ook voor deze doelgroep worden eerst de opties van gratis c.q. tweedehands spullen als voorliggende voorziening aangemerkt.

2.1. Proces

Indien wordt ingestemd met bovenstaande uitvoeringsregels, dan zal t.b.v. de kostensoort inrichtingskosten een folder/formulier bij de grijzekaart worden gemaakt, waarbij de klanten worden gewezen op de voorliggende voorzieningen en de stappen die eerst moeten worden doorlopen voordat er sprake kan zijn van bijzondere bijstand. We kunnen een klant hierbij informeren (ook tijdens het spreekuur minimabeleid); we kunnen een klant niet verbieden om een aanvraag in te dienen.

3. Afwegingskader t.a.v. huidige uitvoeringsregels nieuwkomers

Met ingang van 1/1/2009 gelden de door het DB vastgestelde uitvoeringsregels m.b.t. "Bijzondere bijstand inrichtingskosten voor statushouders/pardonners en voor personen in vergelijkbare situaties" (DB-besluit d.d. 18/12/2008). Deze regels gelden voor Landgraaf en Onderbanken.

In de door het DB van 18/12/2008 vastgestelde regels is een onderscheid gemaakt in:

- * overige inrichtingskosten.
- * witgoed

M.b.t. de "overige inrichtingskosten":

De hierboven genoemde uitvoeringsregels voor bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen gelden ook voor statushouders (nieuwkomers). De prioriteitsvolgorde wanneer bijzondere bijstand aan de orde kan zijn, gelden ook voor deze groep, inclusief de toepassing van het percentage van 75% van de Nibud-prijzenlijst.

M.b.t. witgoed:

Voor de aanschaf van witgoed gelden voor Landgraaf en Onderbanken de reeds vastgestelde uitvoeringsregels. Deze uitvoeringsregels houden in dat voor de aanschaf van (een aantal) witgoed-artikelen en vloerbedekking uitgegaan wordt van de nieuwprijs voor deze artikelen en niet 2e-hands aanschaf. Ongeacht de samenstelling van een huishouden worden de volgende (witgoed-)artikelen gezien als noodzakelijk bij de inrichting van een woning:

- Kookplaat (met oven)
- Koelkast (met vriesvak)
- Wasmachine
- Stofzuiger
- Vloerbekleding (goedkoopste variant; maximaal 14 m²).

Voorgesteld wordt om ook hier 75% van de Nibud-prijzengids aan te houden, omdat gebleken is dat in de Nibud-prijzenlijst hoge bedragen genoemd worden.

Bijvoorbeeld:

Wasmachine volgens Nibud-prijzenlijst: € 350 (75% hiervan is: € 262,50). De goedkoopste variant die op internet is gevonden voor een wasmachine is (nieuw): € 218.

Voor Brunssum gelden de reeds eerder vastgestelde regels niet; de nieuwkomers uit Brunssum en overige personen in dezelfde situatie moeten ook voor witgoed een lening aangaan bij de KBL (ofwel bezien of zij deze goederen via gratis voorzieningen kunnen ontvangen).

Aanvullend voor Landgraaf:

In aanvulling op bovengenoemde regels voor nieuwkomers, heeft Landgraaf een aanvullende regeling voor nieuwkomers.

Bij besluit van het college van B&W in Landgraaf d.d. 17 februari 2009 m.b.t. de witgoedartikelen (zie hierboven) heeft Landgraaf een aanvullende bijdrage voor slapen, eten en zitten. Dit beleid blijft gehandhaafd.

Concreet: aanvullende bijdrage van € 400,- voor een alleenstaande en € 265,- voor ieder volgend gezinslid. Deze bijdrage is bedoeld voor beddengoed, matras, serviesgoed, etc. (voor Brunssum en Onderbanken moet hiervoor een lening bij de KBL aangegaan worden).

In overleg met de BOL-gemeenten wordt nagegaan in hoeverre de gemeenten bereid zijn om dit beleid op elkaar af te stemmen. Indien mogelijk, dan wordt de uitkomst hiervan meegenomen in het DB-voorstel.

De uitgaven voor nieuwkomers zijn uiteraard afhankelijk van de taakstelling van de gemeente t.a.v. huisvesting van nieuwkomers. Deze kosten zijn verder afhankelijk van de grootte van het gezin dat gehuisvest wordt.

Kijkend naar de cijfers, dan hebben wij afgelopen jaren de onderstaande bedragen uitgegeven aan bijzondere bijstand voor inrichtingskosten van statushouders (conform de reeds genoemde DB- en B&W--besluiten).

Bijzondere bijstand inrichtingskosten statushouders				
	2010	2011	2012	2013 t/m sept.
Landgraaf	26.678	20.871	12.784	21.140
Onderbanken	--	3.689	2.934	3.397
Brunssum	--	--	1.159	--

Bovengenoemd beleid t.a.v. duurzame gebruiksgoederen zal niet tot veel wijzigingen in bovengenoemde uitgaven leiden (maar is uiteraard afhankelijk van de gemeentelijke taakstelling voor huisvesting van statushouders).

Het nieuwe beleid betreft namelijk de duurzame gebruiksgoederen (meubels met name). De uitgaven die hierboven genoemd staan, betreffen de uitgaven voor aanschaf van witgoed en vloerbedekking en aanvullend voor Landgraaf de kosten voor beddengoed, serviesgoed, bestek, etc.

Dit beleid geldt ook voor overige personen in dezelfde situatie (bv. een dakloze die zich in de gemeente vestigt).

4. Samenvatting uitvoeringsregels oud en nieuw

Samenvattend houdt het totale beleid m.b.t. bijzondere bijstand inrichtingskosten het volgende in (oud en nieuw):

	Brunssum	Onderbanken	Landgraaf
Reeds bestaand beleid:			
Nieuwkomers (en overige personen in dezelfde omstandigheden)			
Witgoed om niet volgens Nibud prijzenlijst 75%	n.v.t. = lening KBL	van toepassing	van toepassing
Overige inrichtingskosten (wonen/slapen/eten)	n.v.t. = lening KBL	Eerst: gratis/tweede-hands Daarna: lening KBL	aanvullende bijdrage per lid huishouden
Nieuw/aanvullend voor hele doelgroep:			
Duurzame gebruiksgoederen (meubels)			
Prioriteitenvolgorde conform bijlage (stap 1 t/m stap 4)	van toepassing	van toepassing	van toepassing

* nieuw is voorstel 75% van de Nibud-prijzenlijst aan te houden

5. Invoeringsdatum:

Voorgesteld wordt om de invoeringsdatum van bovenstaande uitvoeringsregels te bepalen op 1 januari 2014. Na het DB-besluit kunnen klanten geïnformeerd worden over deze uitvoeringsregels.

Er is geen sprake van overgangsrecht. Voor alle nieuwe aanvragen vanaf 1 januari 2014 gelden de nieuwe/aanvullende uitvoeringsregels.

6. Actiepunten n.a.v. deze uitvoeringsregels

Actie	Door	Wanneer
Uitvoeringsregels bespreken met cliëntenraad (ter kennisname)	Beleid	dec-13
Informeren van c.q. afspraken maken met instanties die tweedehands spullen verstrekken aan de doelgroep (o.a. Consuminderhuis, Samen delen). NB: tussen consuminderhuis en ISD BOL zijn al afspraken	Beleid/kwaliteit	Na DB-besluit; vóór 1 januari 2014
Informeren afdelingen van de BOL-gemeenten c.q. maatschappelijk werk die statushouders begeleiden bij huisvesting in BOL-gemeente	Contact-ambtenaren ISD BOL	Na DB-besluit; vóór 1 januari 2014
Informeren klanten ISD BOL over nieuwe uitvoeringsregels	kwaliteit	Na DB-besluit; vóór 1 januari 2014
Ontwerpen bijlage bij grijze kaart voor inrichtingskosten waarin nieuwe werkwijze wordt toegelicht	kwaliteit	Na DB-besluit; vóór 1 januari 2014